

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล ในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พฤติกรรมที่ศึกษาครอบคลุมพฤติกรรมด้านการเคารพผู้อื่น การแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการในเรื่องประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 79 โรงเรียนทั่วประเทศ ในทุกเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาลทั้งหมด 1,097 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการคัดเลือกดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการตอบแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย
 - 1.1 สำรวจรายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด และโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปรากฏว่า จำนวนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดทั่วประเทศ และโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2537 มีทั้งหมด 79 โรงเรียน มีครูผู้สอน

ระดับชั้นอนุบาลจำนวน 1,097 คน

1.2 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนชั้นอนุบาลทั้งหมด 1,097 คน ในทุกเขตการศึกษา และกรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2530) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด 1,097 คน

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ = .05

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนชั้นอนุบาล จำนวน 293 คน แต่เนื่องจากหากใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 293 คน แล้วอาจได้รับข้อมูลกลับมาไม่ครบตามจำนวนนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไม่ครบตามเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 350 คน จากประชากร 1,097 คน

1.3 เจาะจงเลือกครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากระยะเวลาที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลบางส่วนเป็นเวลาในภาคการศึกษาต้น ซึ่งถ้าเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 ครูอาจจะไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติพฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กน้อย เพราะเด็กยังอยู่ในระยะเริ่มเข้าเรียน

1.4 เทียบสัดส่วนหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนจากจำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 เป็นรายโรงเรียน และใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยโดยวิธีจับฉลากตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2

ทั้งสิ้น 350 คน ดังรายละเอียดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามเขตการศึกษา

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	ครูผู้สอนชั้น อนุบาลทั้งหมด	ครูผู้สอนชั้น อนุบาล 2 ทั้งหมด	ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 ที่เป็นตัวอย่าง ประชากร
1	5	71	35	25
2	4	47	23	16
3	5	67	33	20
4	5	50	25	17
5	6	65	32	21
6	7	97	48	30
7	8	113	56	36
8	8	114	57	37
9	6	87	43	31
10	8	111	55	36
11	5	82	41	23
12	8	132	66	39
กรุงเทพมหานคร	4	61	30	19
รวม	79	1,097	544	350

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมประชาธิปไตย มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 แบ่งโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดตามภาคต่าง ๆ 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 สุ่มเลือกจังหวัดตามภาคต่าง ๆ ภาคละ 1 จังหวัด เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 4 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสระบุรี จังหวัดชุมพร และจังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ใช้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัด เป็นโรงเรียนที่จะใช้ในการสังเกต

2.4 จับสลากเลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 จากโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โรงเรียนอนุบาลชุมพร และโรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ โรงเรียนละ 2 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกต ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสังเกต รวม 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้น จำนวน 2 ชุด คือ

1. แบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล
2. แบบสังเกตพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล

1. แบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) โดยให้นั้หน้าห้คะแนนในตัวเลือกเป็น 0, 1, 2, และ 3 ตามลำดับ การให้คะแนนในแต่ละตัวเลือก ให้ตามเกณฑ์ที่เหมาะสมในแต่ละข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในการเป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating scales) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อย ปฏิบัติบ้าง ไม่ปฏิบัติบ้าง และไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติบ้างนาน ๆ ครั้ง รวมทั้งไม่เคยมีเหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้น

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่เด็ก มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating scales) และเติมคำ

การสร้างแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย เริ่มจากผู้วิจัยศึกษาดำรงและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย และพฤติกรรมประชาธิปไตย
2. กำหนดขอบข่ายและคำจำกัดความพฤติกรรมประชาธิปไตย โดยศึกษาขอบข่ายและคำจำกัดความที่มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นที่สำคัญได้ 7 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 การเคารพผู้อื่น
 - 2.2 การแสดงความคิดเห็น
 - 2.3 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.4 การพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม
 - 2.6 การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
 - 2.7 การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
3. กำหนดประเด็นที่จะศึกษาพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลได้ 2

ประเด็น คือ

3.1 พฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

3.2 พฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในการเป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก

เนื่องจากเด็กวัยอนุบาลจะมีลักษณะการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะของตน ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้ที่เด็กได้รับมาจากสภาพแวดล้อมโดยการกระทำ การรับรู้ และการพบเห็น เป็นต้น
2. การเรียนรู้จากการบอกเล่า เด็กจะเรียนรู้ได้จากการบอกเล่าของบุคคลต่าง ๆ หรือการบอกเล่าจากหนังสือ เป็นต้น
3. การเรียนรู้จากการสังเกต ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกตตัวแบบนั่นเอง ในระยะแรกเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมที่อยู่ใกล้ตัว เมื่อเด็กเริ่มเข้าสังคมเด็กจะเริ่มสังเกต และลอกเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่เขาสนใจ

จากลักษณะการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลดังกล่าว ครูอนุบาลจึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด การที่จะส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมประชาธิปไตย ครูจะต้องมีหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กจากประสบการณ์ตรงและการบอกเล่า และมีหน้าที่เป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก เพื่อตอบสนองการเรียนรู้จากการสังเกตของเด็ก

4. นำพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลทั้ง 7 ด้าน มาหาหลักนะพฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนคุณลักษณะประชาธิปไตย ทั้งในส่วนที่เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก และในส่วนที่เป็นการเป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก ได้ดังนี้

ลักษณะพฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนคุณลักษณะประชาธิปไตย

1. ด้านการเคารพผู้อื่น
 - 1.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก
 - 1.1.1 ไม่ดูถูกผู้อื่น
 - 1.1.2 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 1.1.3 ให้ความสำคัญแก่ผู้อื่น
 - 1.1.4 ให้โอกาสผู้อื่นแสดงความสามารถ
 - 1.1.5 พุดให้เกียรติผู้อื่น
 - 1.1.6 ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างยุติธรรม
 - 1.2 การเป็นตัวแทนที่ดีให้แก่เด็ก
 - 1.2.1 ไม่ดูถูกเด็ก
 - 1.2.2 ยอมรับความแตกต่างของเด็ก
 - 1.2.3 ให้ความสนใจเด็กอย่างทั่วถึง
 - 1.2.4 ให้โอกาสเด็กแสดงความสามารถ
 - 1.2.5 พุดให้เกียรติเด็ก
 - 1.2.6 ปฏิบัติต่อเด็กอย่างเสมอภาคยุติธรรม
2. การแสดงความคิดเห็น
 - 2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก
 - 2.1.1 แสดงความคิดเห็น
 - 2.2 การเป็นตัวแทนที่ดีให้แก่เด็ก
 - 2.2.1 แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เด็กเห็น

2.1.2 แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	2.2.2 แสดงความคิดเห็นให้เด็กฟังอย่างมีเหตุผล
2.1.3 มีมารยาทในการพูดแสดงความคิดเห็น
1) ไม่พูดนานเกินไป ให้โอกาสผู้อื่นบ้าง ไม่พูดพร้อม ๆ กัน
2) ไม่พูดขัดจังหวะผู้อื่น
3) ไม่พูดคำหยาบ ไม่ก้าวร้าวผู้อื่น
4) ยอมรับความแตกต่างของความคิดเห็น
5) ตูกาทเทศะในการแสดงความคิดเห็น	2.2.3 แสดงความคิดเห็นอย่างมีมารยาทขณะเมื่ออยู่กับเด็ก
1) พูดใช้เวลาพอเหมาะ ให้โอกาสเด็กแสดงความคิดเห็น
2) ไม่พูดขัดจังหวะเด็ก
3) พูดคำสุภาพ ไม่ก้าวร้าวเด็ก
4) ยอมรับความแตกต่างของความคิดเห็น
5) ตูกาทเทศะในการแสดงความคิดเห็น
2.1.4 พูดป้องกันความคิดเห็นของตนอย่างมีเหตุผล	2.2.4 พูดป้องกันความคิดเห็นของตนอย่างมีเหตุผลกับเด็ก
3. <u>ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</u>	
3.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก
ครอบคลุมพฤติกรรมการดักเตือน/แนะนำ สอน/ฝึกเด็กให้	3.2 การเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก
ครอบคลุมพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของครู ดังนี้
3.1.1 ฟังผู้อื่นให้เข้าใจ	3.2.1 ฟังเด็กให้เข้าใจ
3.1.2 รู้จักอดทนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นจนจบ	3.2.2 รับฟังความคิดเห็นของเด็กจนจบ

3.1.3 มีมารยาทในการฟัง 1) ไม่ขัดจังหวะหรือพูดแทรกผู้พูด 2) ตั้งใจฟัง 3) ฟังทุกคน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง 4) ตรวจสอบความเข้าใจของตนในการฟัง 3.1.4 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างหรือขัดแย้งกับตน 3.1.5 ไม่ได้แย้งหรือขัดผู้อื่นอย่างไม่มีเหตุผล 3.1.6 ชักถามผู้อื่นเมื่อสงสัย	3.2.3 มีมารยาทในการฟังเด็ก 1) ไม่ขัดจังหวะหรือพูดแทรกเด็ก 2) ตั้งใจฟังเด็ก 3) ฟังเด็กทุกคน ไม่เลือกที่รัก มักที่ชัง 4) ตรวจสอบความเข้าใจของตนในการฟัง 3.2.4 รับฟังความคิดเห็นของเด็กที่แตกต่างหรือขัดแย้งกับตน 3.2.5 ไม่ได้แย้งหรือขัดเด็กอย่างไม่มีเหตุผล 3.2.6 ชักถามเด็กเมื่อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

4. ด้านการพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น

4.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

ครอบคลุมพฤติกรรมการซักถาม/
แนะนำ สอน/ ฝึกเด็กให้

- 4.1.1 ชักถาม เพื่อความเข้าใจที่กระจ่างในความคิดเห็นของผู้อื่น

4.2 การเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

ครอบคลุมพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของครู ดังนี้

- 4.2.1 ชักถามเด็ก เพื่อให้เด็กชี้แจง ความคิดเห็นของตนเอง

4.1.2 ไม่ตัดสินใจตามความคิดของตนเอง โดยที่ไม่ได้นำความคิดของผู้อื่นมาพิจารณา 4.1.3 รู้จักนำความคิดของผู้อื่นมาประสานกันให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม รู้จักนำความคิดของผู้อื่นมาใช้ 4.1.4 แสดงความชื่นชมในความคิดเห็นของผู้อื่น	4.2.2 ไม่เร่งรัดตัดสินใจตามความคิดของตนเอง โดยที่ไม่ได้นำความคิดของเด็กมาพิจารณา 4.2.3 ประสานความคิดของเด็กให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม รู้จักนำความคิดของเด็กมาใช้อย่างเหมาะสม 4.2.4 แสดงความชื่นชมในความคิดเห็นของเด็ก

5. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม

5.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

ครอบคลุมพฤติกรรม การตักเตือน/แนะนำ สอน/ฝึกเด็กให้

- 5.1.1 เด็กแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ของห้อง

- 5.1.2 เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการทำกิจกรรมส่วนรวม

5.2 การเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

ครอบคลุมพฤติกรรมการปฏิบัติของครู ดังนี้

- 5.2.1 ครูรับผิดชอบในงานกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจ (ให้เด็กเห็น)
- 5.2.2 ครูแสดงทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมส่วนรวมทางวาจา/ การกระทำเมื่ออยู่กับเด็ก

5.1.3 ให้เด็กอาสาทำงาน/ช่วยงานเพื่อส่วนรวม 5.1.4 เสียสละเพื่อส่วนรวม 5.1.5 ให้ความร่วมมือแก่ผู้อื่นในการทำกิจกรรมส่วนรวม 5.1.6 ไม่ยุ่งงให้เกิดความแตกความสามัคคีในการทำงาน/ อยู่ร่วมกัน	5.2.3 ครูช่วยกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนร่วมกับเด็ก 5.2.4 ยกย่องชมเชยเด็กที่ร่วมกิจกรรมส่วนรวม 5.2.5 ให้ความร่วมมือแก่เด็กในการทำกิจกรรมส่วนรวม 5.2.6 ไม่ทำการใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นทางวาจาหรือการกระทำอันจะก่อให้เกิดความแตกความสามัคคีในการทำงาน/ อยู่ร่วมกัน

6. ด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

6.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

ครอบคลุมพฤติกรรมการตัดสินใจ/แนะนำ สอน/ฝึกเด็กให้

- 6.1.1 คิด เลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง
- 6.1.2 แก้ปัญหาและตัดสินใจโดยใช้เหตุผล
- 6.1.3 สามารถอธิบาย/บอกได้ว่าตัดสินใจด้วยเหตุผลอะไร

6.2 การเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

ครอบคลุมพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของครู ดังนี้

- 6.2.1 ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นของเล่นหรือตัดสินใจทำกิจกรรมด้วยตนเอง
- 6.2.2 แสดงให้เด็กเห็นถึงการแก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผล
- 6.2.3 อธิบายเหตุผลในการตัดสินใจให้เด็กฟังได้

6.1.4 แสวงหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ พิจารณาข้อมูลหลายด้าน ก่อนตัดสินใจ	6.2.4 แสดงให้เด็กเห็นถึงการ แสวงหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ แสดงให้เด็กเห็นว่าครู พิจารณาข้อมูลหลายด้าน ก่อนตัดสินใจ
7. ด้านการปฏิบัติตนตามสิทธิ หน้าที่และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
7.1 การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้แก่เด็ก ครอบคลุมพฤติกรรมรักตนเอง/ แนะนำ สอน/ฝึกเด็กให้	7.2 การเป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก ครอบคลุมพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของครู ดังนี้
7.1.1 รักษาสิทธิในเรื่องร่างกาย และทรัพย์สินของตนเอง และผู้อื่น	7.2.1 รักษาสิทธิของตนเอง และของเด็ก
7.1.2 ไม่ล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น	7.2.2 ไม่ล่วงละเมิดสิทธิ เสรีภาพของเด็ก
7.1.3 ไม่ปล่อยให้ผู้อื่นล่วงละเมิด สิทธิของตนโดยไม่จำเป็น	7.2.3 รู้จักรักษาสิทธิของตน ไม่ปล่อยให้เด็กมาละเมิด สิทธิของตน
7.1.4 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ของตน	7.2.4 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ รับผิดชอบให้เด็กเห็น
7.1.5 ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อตกลงต่าง ๆ	7.2.5 ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ต่าง ๆ เช่นเดียวกับเด็ก

5. นำประเด็นที่จะศึกษา และลักษณะพฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนคุณลักษณะ ประชาธิปไตยมาสร้างแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลในตอนที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมประชาธิปไตยของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก มีวิธีการสร้างดังนี้

1. สร้างเกณฑ์เพื่อพัฒนาข้อคำถามและตัวเลือกที่ใช้เป็นคำตอบสำหรับ วัดพฤติกรรมประชาธิปไตย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก ซึ่งกำหนดได้ดังนี้

1.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก : เมื่อเด็ก แสดงพฤติกรรมที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

1.1.1 หากครูแสดงพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) เลี่ยงหรือหนีจากสถานการณ์นั้น
- 2) สนองตอบเด็กด้วยอารมณ์ในทางกายหรือวาจา
- 3) ไม่ดำเนินการใด ๆ ในการแก้ไขพฤติกรรมนั้น ๆ
- 4) ไม่สนใจหรือเฉยกับพฤติกรรมนั้น
- 5) ไม่ตระหนักในปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมนั้น

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 0 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวของครูแสดงถึงการไม่ตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการไม่มีความพยายามที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ หรือการพยายามหลีกเลี่ยงที่จะแก้ไขปัญหาหรือช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้

1.1.2 หากครูแสดงพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) ยุติพฤติกรรมนั้น ช่วยให้สถานการณ์นั้นยุติไป โดยไม่มีการชี้แจงเหตุผลหรือตักเตือน

2) สั่งการให้เด็กทำตามความคิดเห็นของครู โดยไม่ชี้แจงเหตุผลหรือใช้รางวัลหรือการลงโทษเป็นเงื่อนไข

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 1 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวของครูช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่เป็นประชาธิปไตยนั้นยุติลง เป็นการยับยั้งไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาต่อไป ซึ่งอาจมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ชั้นได้บ้าง

1.1.3 หากครูแสดงพฤติกรรม ว่ากล่าว ตักเตือนเด็ก โดยไม่มีการอบรมสั่งสอน หรือชี้แจงเหตุผลอย่างชัดเจน

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 2 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวของครูสื่อความหมายให้เด็กรู้ชัดเจนขึ้นกว่าข้อ 1.1.2 ว่า พฤติกรรมของตนเป็นที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งสามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะ ไม่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวได้ เพียงแต่การเรียนรู้ดังกล่าวเป็นไปอย่างไม่ชัดเจนและไม่แน่นอน

1.1.4 หากครูแสดงพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

1) อบรมสั่งสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ชี้แจงเหตุผลอย่างชัดเจน ใช้คำถามให้เด็กคิด จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ ใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้

2) ฝึกให้เด็กแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยด้วยวิธีการต่าง ๆ

3) ติดตาม สังเกต พฤติกรรมของเด็กให้การเสริมแรงเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย ให้การแก้ไขเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 3 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวของครูแสดงให้เห็นถึงการช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจ และการเรียนรู้ที่ชัดเจนว่า พฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและเหตุใดจึงไม่ควรแสดงพฤติกรรมนั้น

1.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก : เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย

หากครูแสดงพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

1.2.1 เจย ๆ

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 0 คะแนน เนื่องจากครูไม่ได้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมของเด็ก

1.2.2 แสดงการยอมรับการกระทำของเด็กด้วยภาษา

ท่าทาง หรือวิธีการต่าง ๆ โดยไม่ใช่คำพูด

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 1 คะแนน เนื่องจากครูแสดงพฤติกรรมอันเป็นการส่งเสริมการกระทำที่เหมาะสมของเด็ก แต่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งเด็กอาจจะเกิดกำลังใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่อไปหรือไม่ก็ได้

1.2.3 ให้การเสริมแรงพฤติกรรมของเด็กด้วยวิธีการ

ต่าง ๆ โดยใช้ทั้งภาษาท่าทางและคำพูด

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 2 คะแนน เนื่องจากครูแสดงพฤติกรรมอันเป็นการส่งเสริมการกระทำที่เหมาะสมของเด็กอย่างตั้งใจและชัดเจนขึ้น ซึ่งสามารถช่วยให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่อไปมากกว่าข้อ 1.2.2

1.2.4 ส่งเสริมเด็กให้เป็นผู้นำหรือพัฒนาตนเองต่อไป

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 3 คะแนน เนื่องจากครูแสดงพฤติกรรมที่นอกจากจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่อไปแล้วยังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาตนให้ก้าวหน้าขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อเด็กคนอื่น ๆ อีกด้วย

1.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก : เมื่อครู

ต้องการส่งเสริม ปลุกฝังประชาธิปไตยให้แก่เด็ก

1.3.1 หากครูแสดงพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

1) ปล่อยให้เด็กเรียนรู้เองตามธรรมชาติ

2) สั่งการให้เด็กทำตามความคิดของครู โดย

ไม่ชี้แจงเหตุผลหรือคาตโทษ

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 0 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงถึงความไม่เป็นประชาธิปไตยของครู หรือการไม่มีความพยายามที่จะช่วยส่งเสริมเด็กอย่างตั้งใจ

1.3.2 หากครูสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ฝึกให้เด็กคิด โดยถามเหตุผลเด็ก การสอนให้เด็กเข้าใจเหตุผล ชี้แจงเหตุผล จัดกิจกรรมให้เด็กเข้าใจ ให้เด็กเห็นประโยชน์ พาไปดูของจริงหรือตัวอย่างที่ดี เป็นต้น

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 1 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าว แสดงถึงความพยายามของครูที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างตั้งใจ

1.3.3 หากครูแสดงพฤติกรรมลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) ฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติ
- 2) ครูทำตามความเห็นที่เหมาะสมของเด็ก

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 2 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าว นอกจากจะแสดงถึงความพยายามของครูที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างตั้งใจแล้ว ยังช่วยให้เด็กได้รับการฝึกฝน อันจะทำให้เด็กเกิดทักษะ หรือช่วยทำให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสมต่อไป

1.3.4 หากครูติดตาม สังเกตพฤติกรรมของเด็กให้การเสริมแรง พฤติกรรมที่เหมาะสมของเด็กและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก

กำหนดน้ำหนักคะแนนให้ 3 คะแนน เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวของครู เป็นพฤติกรรมที่จะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยหรือปรับพฤติกรรมที่ไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงและถาวร

2. สร้างข้อคำถามจากลักษณะพฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนคุณลักษณะประชาธิปไตย

3. สร้างตัวเลือกและกำหนดคะแนนในแต่ละตัวเลือกตามเกณฑ์ในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมประชาธิปไตยของครูในการเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่เด็ก มีวิธีการสร้าง คือ สร้างข้อความจากลักษณะพฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนคุณลักษณะประชาธิปไตย ในลักษณะของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Positive) และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (Negative)

6. นำแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

7. นำแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาลที่ผ่านการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูอนุบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

$$= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ n = จำนวนข้อ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบแบบวัดทั้งหมดหรือ กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของคะแนนของผู้ตอบแบบวัดทั้งหมด

ได้ค่าความเที่ยงดังนี้

แบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย ส่วนที่ 1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้แก่เด็ก ได้ค่าความเที่ยง .82

แบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย ส่วนที่ 2 การเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่เด็ก ได้ค่าความเที่ยง .88

2. แบบสังเกตพฤติกรรมประจำชาติโดยของครูอนุบาล มีลักษณะเป็นการจดบันทึกพฤติกรรมที่เรียกว่า Anecdotal record ผู้สังเกตจะบันทึกโดยบรรยายลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในกิจกรรมสนทนาข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมในวงกลม และกิจกรรมสร้างสรรค์ ถ้าผู้สังเกตมีความคิดเห็นอย่างหนึ่งอย่างใดจะบันทึกความคิดเห็นนั้นลงในส่วนของข้อสังเกต

การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมประจำชาติโดยของครูอนุบาล ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีพื้นฐาน ขอบเขต และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมประจำชาติจากเอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำลักษณะพฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนคุณลักษณะประจำชาติมาเป็นแนวในการสังเกตพฤติกรรมประจำชาติโดยของครูอนุบาล
3. สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมประจำชาติโดยของครูอนุบาล แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม
4. นำแบบสังเกตไปทดลองสังเกตการปฏิบัติของครูอนุบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาแก่เด็กอนุบาล และมีทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล มาทำการสังเกตร่วมกันเพื่อหาความเที่ยงในการสังเกตของผู้สังเกต
5. ปรับปรุงแก้ไข แบบสังเกตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดพฤติกรรมประจำชาติโดยของครูอนุบาล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึง เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

1.2 ส่งแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย ไปยังครูผู้สอนชั้นอนุบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีหนังสือขอความร่วมมือแนบไปด้วย และให้ผู้บริหารรวบรวมและส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองเปล่าติดแสตมป์ ซึ่งมีชื่อที่อยู่ของผู้วิจัยไว้เพื่อความสะดวกในการที่จะส่งกลับคืน ส่วนโรงเรียนที่ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ได้ก็จะเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2538 ถึงวันที่ 20 ธันวาคม 2538 แบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยที่แจกไปจำนวน 350 ชุด ได้รับคืนมาทั้งหมด 318 ชุด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลตอบแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน ชั้นอนุบาล 2 ในเขต	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
1	25	24	96
2	16	15	93.75
3	20	20	100
4	17	17	100
5	21	19	90.48
6	30	30	100
7	36	30	83.33
8	37	35	94.59
9	31	29	93.55
10	36	31	86.11
11	23	23	100
12	39	38	97.44
กรุงเทพมหานคร	19	7	36.84
รวม	350	318	90

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล
มีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ส่งถึง ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกตถึง โรงเรียนอนุบาล
เชียงใหม่ โรงเรียนอนุบาลสระบุรี โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ และโรงเรียนอนุบาลชุมพร
เพื่อขอความร่วมมือในการสังเกตและนัด วัน เวลาในการไปสังเกต

2.2 นำแบบสังเกตพฤติกรรมประชาธิปไตยไปสังเกตการสอนของครูชั้น
อนุบาล 2 ของโรงเรียนดังกล่าว โรงเรียนละ 2 คน ใช้เวลาสังเกตในช่วงของกิจกรรม
สนทนาข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมในวงกลม และกิจกรรม
สร้างสรรค์ โดยใช้เวลาในการทำควมคุ้นเคย 1 วัน และใช้เวลาในการสังเกตครูท่านละ 2
วัน รวมเวลาที่ใช้ในการสังเกตครู 8 คน จาก 4 โรงเรียน เป็นเวลาทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ทั้งนี้
เพื่อเป็นการเสริมข้อมูลที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น
โดยผู้วิจัยทำการสังเกตและจดบันทึกด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล

ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยที่ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ทั้งหมดนำไปวิเคราะห์ โดยการหาค่าสถิติเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตย
วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล แยกวิเคราะห์
เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

มีลำดับ ดังนี้

1. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์ในแต่ละข้อ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. แปลความหมายการปฏิบัติตามพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล กำหนดเอาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน โดยใช้เกณฑ์ดังนี้
 - ผู้ที่ตอบได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.01 ขึ้นไป ถือว่าเป็นผู้ที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่เด็กมาก
 - ผู้ที่ตอบได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.01-2.00 ขึ้นไป ถือว่าเป็นผู้ที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่เด็กปานกลาง
 - ผู้ที่ตอบได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ลงมา ถือว่าเป็นผู้ที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่เด็กน้อย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการเป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก มีลำดับ ดังนี้

1. นำกระดาษคำตอบที่ได้มาตรวจ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้
 - ข้อความที่แสดงถึงลักษณะที่พึงประสงค์ (Positive) แปลงเป็นคะแนน

ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติบ่อย	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติบ้าง ไม่ปฏิบัติบ้าง	ให้	2	คะแนน
ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติบ้างนาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่แสดงถึงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ (Negative) แปลงเป็น

คะแนนกลับกัน ดังนี้

ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติบ้างนาน ๆ ครั้ง	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติบ้าง ไม่ปฏิบัติบ้าง	ให้	3	คะแนน

ปฏิบัติบ่อย ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 1 คะแนน

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จากแบบวัดพฤติกรรมประชาธิปไตยแต่ละข้อ

3. นำคะแนนเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนที่คำนวณได้มาประเมินค่าตามเกณฑ์

ดังนี้

ผู้ที่ตอบได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01-4.00 ถือว่าเป็นผู้ที่เป็นตัวแบบ
ที่ดีด้านพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่เด็กมาก

ผู้ที่ตอบได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.01-3.00 ถือว่าเป็นผู้ที่เป็นตัวแบบ
ที่ดีด้านพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่เด็กปานกลาง

ผู้ที่ตอบได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ลงมา ถือว่าเป็นผู้ที่เป็นตัวแบบ
ที่ดีด้านพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่เด็กน้อย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสร้างเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตย วิเคราะห์
โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตาราง
ประกอบความเรียง

ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมประชาธิปไตยของครูอนุบาล

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. จำแนกพฤติกรรมที่สังเกตได้เป็น 2 ส่วน คือ การจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ให้แก่เด็ก และการเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก
2. นำพฤติกรรมแต่ละส่วนมาวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมที่ครูแสดงออก พฤติกรรม
ใดเป็นพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย และพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่ไม่เป็นประชาธิปไตย
ในด้านใดบ้าง จาก 7 ด้าน ดังนี้

2.1 การเคารพผู้อื่น

- 2.2 การแสดงความคิดเห็น
- 2.3 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 2.4 การพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น
- 2.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม
- 2.6 การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 2.7 การปฏิบัติตนตามสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น

โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์จากลักษณะพฤติกรรมที่ใช้เป็นตัวแทนคุณลักษณะ

ประชาธิปไตย (ภาคผนวก)

3. นำพฤติกรรมที่วิเคราะห์ได้มาแจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สูตรการหาค่าร้อยละ (Percent)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่เลือกตอบแต่ละข้อ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

2. สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการปฏิบัติของครู

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

f แทน จำนวนความถี่

x แทน ค่าน้ำหนักของคำตอบเป็น 1, 2, 3, 4 หรือ 0, 1, 2, 3

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

3. สูตรการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f แทน ความถี่

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x แทน ค่าของคะแนน

(ประกอบ กรรณสูต, 2525)